

**«...Свято души —
яе адмеціна. Любоў
да працы — скарб яе...»**

У гэтыя цудоўныя дні, калі
душа поўніца крышталёвым
лазуркам восені, сустракаюць
сваё прафесійнае свята людзі,
чыё імя — настаўнік. У нас, у
краі беларускага Палесся,

высокімі людскімі ідэямі.
(Працяг на 2-й стар.)
На здымку: настаўніца бе-
ларускай мовы і літаратуры
Парэцкай базавай школы А.П.
СІДАРУК у час адкрыцця му-
зея Я.Янішчыц.

Міжволі прыгадваеца тэ-лекція перадача «Землякі», якая пра-гучала ў мінскую нядзелю пра-нашу слынную зямлячку, паз-тэсю Я. Янішчыц. Яна праславіла наш край, абы якім писала:

Прыедзь у край мой ціхі,
Тут продкаў галасы,
Тут белья буліхі
І мудрыя лясы.
Хапае на Палесці
І сонца, і вады.
І што ні двор — то песня,
Што вёска — то сады.
Дзякуючи свайму
настаўніку Фёдару Фёдаравічу
Цудзіла сталася паэтка, лаўрэат прэміі імя Я. Купалы.

Дзякуючи настаўнікаму калектыву Парэцкай школы, асабістай працы па збору ма-тэрыялу настаўніцы роднай мовы і літаратуры Антаніны Паўлаўны Сідарук створаны музей Я. Янішчыц. І сёння хо- чацца сказаць ёй слова ўдзячнасці, падзякі. Яна па- крупіцах 8 гáдоў збірала ма-тэрыял абы Жэні, раілася з калегамі, супрацоўнікамі музея, пісменнікамі, выкладчыкамі ВНУ, вучонымі. Старонкі музея выношваліся, мяняліся і дапаўняліся. Не раз рабіла яна свае выступленні перад настаўнікамі раёна, курсантамі вобласці, прыносячы аркүшы, кнігі, успаміны ў партфелі, пакеце, чамадане. Колькі разоў ездзіла яна ў Мінск, неадна-разова ішла пешшу 5-10 кіламетраў з камандзіроўкі па- свайму здабыткамі. У яе мо-цны, варты захаплення харак-тар. Вытрыманая, сціплая, працалюбівая, адказная, над-звычай сумленная, чалавек ня-лёгкага лёсу. Пра яе можна сказаць словамі верша:

«Свято душы — яе
адмеціна,
Любоў да працы — скарб
яе».

Настаўніца імкнецца выха-ваць у дзяцей павагу і пашану да чалавека, дабразычлівасць, пачуццё прыгожага, шчырасць.

Лаканізм, выразнасць у сло-вах, пачуццё меры ў эмістоўных выступленнях і адсунасць па-

вучальнай рыторыкі. Антаніна Паў-лаўна высока цэніць у людзях аду-каванасць, таму і сама вывучае волыт перадавых настаўнікаў, рэ-гулярна знаёміца з новымі навуковымі і метадычнымі працамі, бо новыя сродкі і мета-ды прыходзяць ад ведаў.

Кожны яе ўрок — чарговая прыступка ў авалоданні родным словам, багатай літаратурнай спадчынай і культуры беларус-кага народа. У працу настаўніцы трывала ўваходзіць тэхналогія асабасна арыентаванага нау-

адносінах настаўніка і вучня. Антаніна Паўлаўна ўдзячны вучні, бацькі, выпускнікі, бо яна стала для іх прыкладам працаўітасці, добрасумленнасці, багатага ду-хўнага жыцця.

Свайм набыткамі, вопытам правядзення пазакласнай работы дзеліца са сваімі калегамі з раёна, горада, да яе часта пры-яжджаючыя слухачы абласных курсаў, настаўнікі вобласці, студэнты Брестскага ўніверсітэта, выкладчыкі. Больш за дзве ты-сячы наведвальнікі побывала

доўжныя карціны і цяпер упрыгожваючы інтэр'ер школы. Настаўнікі пачатковых класаў на чале з бібліаграм Зінаідай Афанасьеўнай Шпакоўскай вырабляюць прыго-жыя пано з прыроднага матэрыялу. У гэтай школе сфарміравалася дынастыя Чуга-ёў: Павел Іванавіч і Вольга Данілаўна, іх дачка Людміла Паў-лаўна і яе сын працујы ў Табульскай сярэдняй школе. Са сцен школы выйшла многа знакамітых людзей. Цяперашняя вучні — актыўныя ўдзельнікі ра-

«...Свято душы — яе адмеціна.

Любоў да працы — скарб яе...»

чання. Ёю распрацавана сістэма ўрокаў па вывучэнню амаль кожнага пісменніка. Зараі імкліва працуе над тэстамі заданнямі. Любімымі ўрокаімі, безумоўна, з'яўляюцца ўрокі беларускай паэзіі. Вершы Я. Янішчыц цытуе на памяць, любіць празаічныя творы І. Шамякіна, І. Мележа, У. Караткевіча і іншых. Асаблівую ўвагу праяўляе да гістарычнага мінулага. На ўроках і ў пазаклас-най работе адкрывае выхаван-цам слáўныя старонкі гісторыі, культуры, імёны слынных прод-каў, іх прафесіі і чыннікі. І вучні ад-чуваюць: «...узылі мы не з на-сення, што ветрам занесена, у глыбінях зямлі герайчнай і песен-най нашых душ карані...».

Навучанне мовы і літаратуры не ўяўляе без актыўных формаў працы, дзе павялічваеца сту-пень самастойнасці вучняў, развіваюцца іх здольнасці, ажыццяўляеца індывідуальны падыход да кожнага.

Творчасць любога настаўніка — гэта біографія яго душы. Тому на ўроках, у пазакласнай рабо-це гуртка можна пачуць трапныя выразы, мудрыя выслоўі, змястоўныя разважанні, шчырыя дыялогі, лірычныя маналогі. Сак-рэт цікаласці — у поспехах дзя-цей: учора не разумеў, сёння — зразумеў, учора не ўмееў, сёння — навучыўся. Так лічыць Антаніна Паўлаўна. Вось існасць у

школьным музеі. Былі наведвальнікі з Італіі, Германіі, настаўнікі і вучні розных раёнаў Брестчыны.

Праз сэрца і душу праходзіць аповед Антаніны Паўлаўны пра жыццё і творчы шлях Я. Янішчыц. Раўнадушна яе не-магчыма слухаць, найтанчэйшай мелодыяй пазіція гучыць яе сло-вы, бо ад роднай беларускай зямлі, ад бяздонных крыніц і рэк, ад спеўнага шуму лясоў і шчы-рай народнай песні бэрэ свае вытокі пазіція Я. Янішчыц.

У планах на далейшэ — па-шырэнне музея, таму што экспанатаў дабаўляеца.

Аб планах гаворыць, дарэчы, і дырэктар школы, малады, энергічны кіраўнік Рыгор Мікалаевіч Рыжко. Ён выкладае геаграфію, вядзе цікавыя экспкурсіі па экалагічнай сіжын-цы гістарычнага парку. Разам з вучнямі, настаўнікамі праводзіць вялікую экалагічную работу, ле-саахоўную, краязнаўчую. Таму наведвальнікі ўдзячны кіраў-ніцтву школы за гасціннасць, цеплынно, узаемаразуменне.

Добрая традыцыі Парэцкай школы прадаўжаючыся і пашыра-юцца. Тут вырас і сфарміраваўся талент заслужаных настаўнікаў Тамары Цітаўны Гагалінскай і Фёдара Фёдаравіча Цудзіла, мнагаголосным хорам праславі-ляў наш палескі край Георгій Уладзіміровіч Шпакоўскі, яго цу-

ённых мерапрыемстваў, пера-можцы алімпіяд, конкурсаў, спартыўцаў.

Хочацца напярэдадні пра-фесійнага свята пажадаць педа-гагічнаму калектыву і ўсім на-стаўнікам Піншчыны асабістага щасці, здзяйснення мар і над-зея, здароўя, дабрабыту.

У заключэнні водгук сына Яўгены Янішчыц Андрэя і яе нявесткі Юліі: «Пока остаются на этой земле такие люди, как Антонина Павловна, память о Ев-гении Иосифовне Янишиц никогда не умрет. Пусть Ваше дело будет продолжено и живет вечно.

С уважением и благодарно-стью.

24.10.1999 г.»

Вось дзе повязь пакаленняў, прарочы слова Я. Янішчыц:

Рукавочкам — да рукі,
Паяском — да пояса,
З вами разам, землякі,
І ў зямлі не боязна.

Педагог-творца, настаўнік вышэйшай катэгорыі, амаль 30 гадоў ідзе па дарозе роднай вёскі, выбранай ёю аднойчы і на-заўсёды, — па дарозе настаўніцай, дастойна, узёнэна, цвёрда. Пажадаем жа ёй по-спехаў, творчага натхнення, жыц-цёвага алтымізму, здароўя і даб-работы.

Галіна КАЗУБОЎСКАЯ.

Фота Уладзіміра

МЕЛЯШЭНКІ.